

پایش بازار

پویایی های بازار

۱- قیمت نفت خام های شاخص با قیمت هایی نزدیک به قیمت های هفته قبل در این هفته باقی ماندند. قیمت برنت در بازار بورس لندن به ۶۳ دلار کاهش یافت. خبرهای خوبی از توافق ایران با طرفهای ذیربط برای بازگشت ایالات متحده آمریکا از وین منتشر شد که بازار آتی نفت را در بخش تقاضا با ثبات می نمایند. همچنین تانکر کره جنوبی اجازه خروج از اسکله بندرعباس را یافت. قیمت نفت وست تگزاس اینترمدییت به زیر ۶۰ دلار هر بشکه رسید. قیمت گاز طبیعی در بازار هنری هاب نیز در حدود ۲,۵ دلار بر میلیون بی تی یو با توجه به گرم شدن هوا ثابت ماند.

تفسیر هفته

۲- قیمت جهانی مواد غذایی در ماه مارس مشابه ده ماه قبل از آن همواره افزایش یافت. بیشتر افزایش در روغن های گیاهی و محصولات لبنی رخ داد. به گزارش سازمان خواروبار جهانی قیمت مواد غذایی ۲,۱ درصد در ماه مارس نسبت به ماه قبل افزایش داشته که بیشترین از ۲۰۱۴ تاکنون است. در این میان قیمت روغن های گیاهی ۸ درصد و لبنیات با ۴ درصد بیشترین رشد را داشته اند. همچنین وزارت کشاورزی آمریکا اعلام کرد که مقدار صادرات ذرت در سال آبی ۲۰۲۰-۲۱ نسبت به دوره قبل ۶ درصد افزایش داشته و به ۲۰۵۳ میلیون تن رسیده است. در حالیکه مقدار ۳۰۵۱۲ میلیون تن یعنی ۱۱۵ درصد بیشتر از سال آبی گذشته همچنان در انتظار انتقال به کشتی و صدور آن به بازارهای دیگر است.

۳- پس از تصویب پیشنهاد رئیس جمهور آمریکا در کنگره مبنی بر دخالت ۱۹۰۰ میلیارد دلاری دولت در اقتصاد آمریکا برای براه انداختن کسب و کار و تجارت، اکنون صادرکنندگان چینی خود را برای صادرات بیشتر به آمریکا آماده می کنند. به هر فرد آمریکایی قرار است مبلغ ۱۴۰۰ دلار پرداخت شود. محصولات مختلف چینی از ترقه و فشفسه تا لوازم طبی، روشنایی، و حتی تلفن های همراه آیفون و هزاران محصول دیگر از صادرات چین به آمریکا می باشند. در همین حال با کاهش نرخ حمل بار توسط کشتی های کانتینربر و فله بر، هزینه انتقال کالاهای چینی به سرزمین ایالات متحده از گذشته کمتر شده است. نرخ حمل و نقل بار هوایی نیز کاهش یافته است. صندوق بین المللی پول تخمین زده که رشد تولید ناخالص داخلی آمریکا در ۲۰۲۱، ۶,۴ درصد نسبت به سال قبل باشد. در تحولی دیگر دولت آمریکا پیش از برگزاری یک کنفرانس در مورد تغییرات اقلیمی، درصدد است که تعهد خود در مورد کم کردن گازهای گلخانه ای را به دوبرابر افزایش دهد. بر اساس حجم انتشار گازهایی همچون دی اکسید کربن، دولت آمریکا متعهد می شود تا ۲۰۵۰ تا ۵۰ درصد از حجم انتشار گازهای آلوده کننده بر مبنای سال ۲۰۰۵ را کمتر نماید. این تعهد در دولت اوباما ۲۵ درصد بود.

۴- جلسه کمیسیون مشترک برجام روز سه شنبه و جمعه هفته گذشته در وین برگزار شد. این جلسات هر سه ماه برگزار می شود. ایران این بار با هدف احیای مجدد برجام، بازگشت آمریکا، رفع تحریم های آمریکا، و بازگشت ایران به تعهدات خویش در پس از راستی آزمایی در مذاکرات شرکت نمود. آخرین اخبار حاکی از آن است که ایران در مذاکره با ۱+۴ پیشرفت داشته است. نمایندگان روسیه و چین با اظهار خوشبینی خاطرنشان کردند که مذاکرات در هفته آینده ادامه خواهد یافت. حال مسئله این است که رفع مجدد تحریم ها مورد قبول آمریکا قرار می گیرد یا نه؟ از این طرف آیا ایران به رفع مجدد تحریم ها بصورت گام به گام تمایل نشان می دهد یا نه. آقای عراقچی نماینده ایران در این مذاکرات می گوید که ایران زمانی به تعهدات خویش باز می گردد که برای هر کدام از اقدامات ۱+۵ راستی آزمایی شده باشد. بنظر می رسد در عمل این کار همان پیشرفت گام به گام است. به گزارش خبرگزاری کیودو، آمریکا قرار است یک روز زودتر به تعهدات برجامی بازگشته و ایران یک روز بعد در بیانیه ای بازگشت به تعهدات برجامی

را آغاز کند. تانکر حمل محصولات شیمیایی متعلق به کره جنوبی که در ماه ژانویه به ساحل ایران آورده شده بود، نیز دیروز آزاد شد. خبرگزاری رویترز گزارش داد که کره جنوبی تعهد کرده است که پوله‌های ضبط شده ایران در این کشور که معادل ۷ میلیارد دلار است را به ایران بازگرداند. در این ارتباط نخست وزیر کره جنوبی در روز یکشنبه هفته جاری از تهران دیدار می‌کند. اخیراً اعلام شد که دولت آمریکا توافق کرده که اجازه نقل و انتقال این پول در سیستم پولی جهانی را برای مصارف غیرنظامی مانند خرید واکسن کرونا بدهد. در بازار انرژی از مذاکرات بازگشت به برجام بصورت مثبت برداشت شده و قیمت نفت تا اندازه‌ای پایین آمد. چون بازار حس می‌کند که تولید نفت ایران بالا رفته و به بازار جهانی صادرات این کشور اضافه می‌شود.

۵- دور جدیدی از مذاکرات عراق و ایالات متحده آمریکا موسوم به گفت‌وگو استراتژیک چهارشنبه گذشته در بغداد برگزار شد. حضور نیروهای آمریکایی در عراق در سالهای اخیر با چالش‌های متعدد از جمله حملات گروه‌های شبه نظامی عراقی و دست کم یک بار حمله نظامی ایران به پایگاه عین الاسد در پی شهادت سردار سلیمانی روبرو بوده است. دولت بایدن در صدد آن است که تصویر آمریکا در خاورمیانه و بخصوص عراق را با مجموعه‌ای از برنامه‌های تربیتی، آموزش عالی، فن‌آوری، بهداشت، فرهنگ، اقتصاد، و البته همکاری‌های نظامی و امنیتی پر کند. از سوی دیگر عراق مایل است که حضور نظامی آشکار آمریکا در عراق پایان یابد. گرچه مسئولین عراقی معترفند که کمک‌های لجستیک، پشتیبانی هوایی، و سلاح‌های آمریکایی مورد نیاز این کشور می‌باشد. در بخش انرژی، حوزه‌های نفت و گاز عراق عموماً با پایگاه‌های آمریکایی مستقر در این کشور نزدیکی جغرافیایی داشته، و به نوعی تحت پوشش آنها قرار دارند. همچنین شرکت‌های آمریکایی دخیل در بخش انرژی در عراق و منطقه خودمختار کردستان در حال اکتشاف و استخراج نفت می‌باشند. تولید نفت عراق هم اکنون ۳,۹ میلیون بشکه در روز است که مقام دوم در اوپک را دارا بوده و از سهمیه اوپک پلاس برای خود، مقدار ۹۰ هزار بشکه در روز بیشتر تولید کرده است. خروج نیروهای آمریکایی در عراق به معنای احتمال حملات بیشتر گروه‌های مخالف دولت عراق از جمله داعش و القاعده به تاسیسات نفتی است.

۶- تولید نفت خام اوپک و متحدان آن در ماه مارس سال جاری نسبت به ماه قبل حدود ۴۵۰ هزار بشکه در روز افزایش یافته است. بگزارش پلاتس، روسیه و عراق بیشتر از سهمیه مصوب اوپک پلاس تولید کردند. گروه غیراوپکی در این ائتلاف برهبری روسیه ۱۳,۰۸ میلیون بشکه و اوپک در ماه مارس ۲۵,۲۰ میلیون بشکه در روز تولید کرده‌اند. دو کشوری که از سهمیه معاف بودند یعنی ایران و لیبی نیز بیشتر از گذشته تولید کرده‌اند. به گزارش پلاتس ایران در ماه گذشته ۲,۳۰ میلیون بشکه در روز تولید کرده است که از اوت ۲۰۱۹ به بعد بیشترین است. این عدد به معنای مقدار تولیدی از ایران است که پلاتس به آن دست یافته و صادرات نفت ایران از مجاری غیر اعلان شده را در بر نمی‌گیرد. لیبی نیز در ماه مارس ۱,۱۹ میلیون بشکه در روز تولید کرده که از ۲۰۱۳ تا بحال بیشترین مقدار تولید نفت لیبی بوده است. قرار

است اجلاس وزرای اوپک پلاس در ۲۸ آوریل مجدداً بازار نفت را بررسی کرده و در صورت وضعیت مناسب به تولید خود اضافه کنند.

۷- منابع نزدیک به وزارت خارجه ترکیه گزارش دادند که دو کشتی جنگی آمریکایی از تنگه بسفر گذشته و وارد آبهای دریای سیاه شدند. بجز روسیه، اوکراین، گرجستان، رومانی، و بلغارستان، دیگر کشورها برای عبور از تنگه های بسفر و داردانل که هر دو بخشی از آب های ترکیه محسوب می شوند مطابق کنوانسیون مونروئه باید از دولت ترکیه اجازه بگیرند. عبور کشتی های تجاری تضمین شده و کشتی های جنگی باید از لحاظ وزن و اندازه مورد تایید دولت ترکیه قرار گیرند. از سوی دیگر، اندیشه استراتژیک روسیه همچنان بر ژئوپلیتیک و جغرافیا استوار است. مانند دوره اتحاد شوروی، هم اکنون روسیه برای حفاظت از فضا و سرزمین روسیه رینگ های متعددی را طراحی کرده است. رینگ پنجم حفاظت از فضای روسیه به مرز ارمنستان، ایران، و ترکیه مماس است. رینگ اول آن شهر مسکو را در بر می گیرد. نقطه اصلی، کرملین است. رینگ دوم به مرزهای روسیه و اوکراین مماس است که تنها ۴۹۰ کیلومتر با مسکو فاصله دارد و اولین نقطه خارجی نزدیک به قلب تصمیم گیری در روسیه است. اوکراین در گذشته بخشی از اتحاد شوروی بود و دفتر سیاسی حزب کمونیست اتحاد شوروی با توجه به اسلاو بودن اکثریت اوکراین به این جمهوری نظر مثبت داشت. صنایع با فنآوری بالا و همچنین نیروگاه های جدیدالاحداث شوروی مانند نیروگاه هسته ای چرنوبیل در اوکراین بود. با فروپاشی شوروی، نگرانی مسکو از اوکراین زیاد شد. چون حالا اوکراین به استپ ها و دریاها یخ نزده روسیه تسلط داشت. از طرف دیگر مسئولان اوکراینی و مردم آن خطه به غرب بخصوص وارد شدن به اتحادیه اروپا و عضویت در ناتو علاقه نشان می دادند. دولت های طرفدار مسکو در اوکراین نتوانستند با مردم تعامل نمایند و به تدریج دامنه تظاهرات علیه دولت های دست نشانده مسکو بالا گرفت. تا جایی که وزرای خارجه سه کشور فرانسه، آلمان، و انگلستان در تظاهرات در کیف شرکت کردند و در میدان (فکر کنم این نام فارسی باشد) دست ها را به نشانه اتحاد بالا بردند. در این دوره روسیه مرتب غرب را تهدید می کرد که در کار اوکراین دخالت نکنند. اما بالاخره رئیس جمهور دست نشانده مسکو به روسیه فرار کرد. آقای پوتین در ۲۰۱۴ نیروهایش را به شبه جزیره کریمه که بر دریای سیاه مسلط است فرستاده آن جا را اشغال کرد. شبه جزیره کریمه تا قبل از جنگ جهانی دوم بخشی از روسیه بود که در تشکیلات اداری شوروی از آن پس به اوکراین داده شد. در پس از اشغال، رفراندومی در سایه سرنیزه برگزار شد و مردم کریمه رای به انتزاع از اوکراین و الحاق به روسیه دادند. پس از آن طرفداران روسیه در برخی از استانهای شرقی اوکراین شروع به پیشروی کردند، در حالیکه روسیه پشتیبان آنها از طریق مرزهای خود با اوکراین بود. حالا ناتو می گوید روسیه نقل و انتقال نظامی در مرزهای اوکراین داشته است. روسیه می گوید که هر گونه دخالت ناتو وضعیت را به جایی می کشاند که روسیه به روش های دیگر فکر کند. این موضع روسیه را غرب بعنوان تسخیر چند استان دیگر اوکراین تلقی می کند. به نظر من اتفاقی نخواهد افتاد. با اشغال کریمه، روسیه اوکراین را فلج کرده و از طرف

دیگر با ساختن دو خط لوله بزرگ نورداستریم و ترک استریم، روسیه مستقیماً گاز طبیعی را به اروپا می‌رساند. بنابراین اوکراین موقعیت استراتژیک گذشته خود را از دست داده و روسیه مایل نیست که با غرب دربیفتد. بنظر می‌رسد که ورود ناوهای جنگی آمریکا به دریای سیاه بر قیمت نفت تاثیر مثبت خواهد داشت، اما احتمالاً کاری از دست ناتو و آمریکایی‌ها در این زمینه ساخته نیست. در همین حال دولت ترکیه در نظر دارد که یک کانال جدید مابین دریای سیاه و دریای مرمره احداث نماید. کانال استانبول از غرب شهر استانبول گذر کرده، ۴۵ کیلومتر طول داشته و هزینه ساخت آن ۹,۲ میلیارد دلار محاسبه شده است. پیمان لوزان و کنوانسیون مونروئه از ۱۹۳۶ تاکنون رژیم حقوقی حاکم بر تنگه بسفر را تعریف کرده است. کانال جدید محدودیت‌های کنوانسیون مونروئه را بر ترکیه اعمال نخواهد کرد. اما منتقدان معتقدند که بلحاظ زیست محیطی بر اقلیم همجوار تاثیر منفی داشته و همچنین منافع ملی ترکیه را تضعیف خواهد کرد. به احتمال زیاد عبور کشتیهای جنگی همپیمانان ترکیه در پس از ساخت این کانال از این مسیر صورت گرفته تا محدودیت‌های کنوانسیون مونروئه برآنان جاری نشود.

